

A Fővárosi Ítéltábla az **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt felperes neve (**felperes címe.**) felperesnek, a **alperes jogi képviselője (alperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt alperes neve (**alperes címe)** alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2017. március 28. napján kelt 37.G.43.665/2016/16. számú ítélete ellen, a felperes 19. számú fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya és az alperes elsőfokú perköltsége tekintetében helybenhagyja, az illetékfizetésre vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy kötelezi a felperest, hogy az állam javára külön felhívásra fizessen meg 140.500 (száznegyvenezer-öttszáz) forint kereseti illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint + áfa mértékű másodfokú költséget, továbbá az államnak külön felhívásra 187.300 (száznolcvanhétezer-háromszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A perben nem álló **gazdasági társaság 1** mint megbízó és az **gazdasági társaság 2** mint megbízott 2006. március 2-án együttműködési megállapodást kötött, mely szerint a megbízó utasítása és felhatalmazása alapján helyette és nevében megállapodásokat írhat alá a megbízott. A felperes és az alperesi jogelőd, a **gazdasági társaság 3.** 2006. szeptember 17-én megállapodott abban, hogy a nevezett 13.681,97 CHF-nek megfelelő összeget 171,1 frank árfolyamon a szerződésben írt feltételek mellett kölcsön ad egy 3.460.000 forint forgalmi értékű Chevrolet Aveo 1.4. 16V Elite ABS/Aveo típusú gépjármű megvásárlása céljából. A gépjármű a felperesi önrész és a kölcsön felhasználásával teljes mértékben kifizetésre került. A **gazdasági társaság.** 2015. április 20-án a felperesnek elszámolást küldött, majd 2016. október 26-án tájékoztatta a szerződés lezárásáról.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a felek között a szerződés konszenzus hiányában nem jött létre, mivel sem a kölcsön összegében, sem a kamat mértékében nem állapodtak meg. A szerződésben a svájci frank összege és árfolyama tájékoztató jelleggel

szerepelt, az átváltás időpontja, árfolyama nincs pontosan meghatározva, ezáltal a kölcsön adott deviza összege sem. Kifogásolta, hogy az Ászf. 8.1. pontja szerint a deviza alap meghatározását az autókereskedő által kibocsátott számla átvételét követően végzik, továbbá a folyósítás időpontját nem jelölték meg, csupán az Ászf. 5.1. és 5.2. pontjaiban foglaltakra történt utalás. Előadta, hogy az alperes 2.341.000 forintot folyósított a részére, ezzel szemben 3.511.330 forintot fizetett vissza, ezért jogalap nélküli gazdagodás címén 1.770.330 forint visszafizetését kérte. Kérelmében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. IV. törvény (Ptk.) 205. § (1) bekezdésére, a Ptk. 523. § (1) bekezdésére és a 6/2013. PJE határozatára hivatkozott. A túlfizetését a Ptk. 361. és 364. §-a alapján követelte vissza. Azzal is érvelt, hogy az alperes nevében eljáró autókereskedő nem írhatta volna alá az alperesi jogelőd nevében a szerződést, mivel a pénzügyi intézmény kockázatára önállóan kötelezettséget nem vállalhatott. Állította azt is, hogy az alperesi jogelőd nevében olyan személy írt alá, akinek aláírási joga nem volt. A **pénzügyi intézmény** nyilvántartásai alapján nem állapítható meg, hogy a kereskedő ügynöke volt az alperesnek. Kérte, hogy a bíróság a tárgyalást függessze fel az Európai Unió Bírósága előtt a DH2 törvény alkalmazhatóságával kapcsolatos eljárás befejezéséig.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a szerződés a felek között érvényesen létrejött, az egyedi megállapodás 2. pontja megjelöli a kölcsön összegét, 13.681,97 CHF-ot. A felperes elismerte a szerződéshez kapcsolódó okiratok átvételét, az általános feltételek pedig a Ptk. 205/B. § (3) bekezdése szerint a jogviszony részévé váltak. Az Ászf. 8.1 és 8.2 pontjai szerinti tájékoztatás érthető, a felperessel elszámolt, ennek eredményeként 299,25 forint túlfizetés jelentkezett a felperes javára. A szerződés alapján a folyósítás forintban történt, az elszámolás pedig devizában. A kereskedő a Hpt. 2. számú melléklet 1. fejezet 12.b) pontja szerint „b” típusú ügynöknek minősült, engedélykötelezettség e körben nem állt fenn. Ügyleti meghatalmazást adott az ügynöknek az aláírásra, mely 2008. december 9-én felmondásra került, ezért nem szerepel a társaság az nyilvántartásában.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Indokolása szerint a felek az egyedi megállapodás 2. pontjában rendelkeztek a kölcsön deviza alapú elszámolásáról, a kölcsön összege mind devizában mind forintban megállapítható, a rögzített árfolyam mellett a vételár és az önerő különbözete a felperes részére folyósított összeg. Az általános szerződési feltételek 8.1. pontjában mind a törlesztő részlet, mind az árfolyam különbözet elszámolása meghatározásra, a 8.2. pontba foglalt képlettel a törlesztőrészlet leírásra került. A felek a 9. pontban rögzítették, hogy az alperesi jogelőd a folyósítás tényleges időpontját megismerve a felperesi kötelezettséget újfent megállapíthatja, míg a kamat változásának lehetőségét a 9.2. pont rögzítette. Mindezekre tekintettel a felek a szerződés lényeges körülményeiben megállapodtak, mivel a svájci frankban meghatározott összeg, a törlesztő részlet induló összege, a számítás menete és a THM is ismert volt. Az alperesi jogelőd a kereskedő eljárását jóváhagyta, az ügynök jellege pedig a szerződéskötés létrejötte tekintetében nem bír jelentőséggel. Mindezekből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a felek között a Ptk. 523. § (1) bekezdésében és a Hpt. 213. § (1) bekezdésében meghatározott fogyasztási kölcsönszerződés létrejött és az általános szerződési feltételek a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján a jogviszony részévé váltak. A rendelkezésre álló adatokból pedig nem állapítható meg, hogy az alperes vagy jogelődje a szerződésben megállapított törlesztésre figyelemmel a felperes rovására gazdagodott volna. Az elsőfokú bíróság a tárgyalás felfüggesztésére nem látott lehetőséget, mivel az Európai Unió Bírósága (EUB) előtt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások eredménye nem értini a felek megállapodásának létrejöttét.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a keresetével egyező döntés meghozatalát kérte. Másodlagosan az ítélet hatályon

kívül helyezését indítványozta a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján. Továbbra is fenntartotta álláspontját, miszerint a szerződés a felek között nem jött létre, mivel nincs meghatározva a szerződésben a kölcsön összege. Az ítéletet és az alperesi védekezés is ellentmondásosnak ítélte: a hiteligénye alapján 2.341.000 forint került a pénzintézet részéről átutalásra a gépjármű kereskedőnek, és a szerződés 2. pontja pontosan megjelölte a CHF összeget is. Ezzel ellentétben az Ászf 8.1. és 8.2. pontja szerint a kölcsönszerződés aláírásától a kölcsönösszeg folyósításának időpontjáig a kölcsönösszegnek a kölcsönszerződésben meghatározott pénznemben kifejezett értéke megváltozhat. Mindebből arra következtetett, hogy még maga az alperes sem tudta a szerződéskötéskor, hogy mekkora összeget fog kölcsön adni részére.

Továbbra is hivatkozott arra, hogy a szerződést az alperesi jogelőd nevében olyan személy írta alá, akinek az aláírás tekintetében képviselői jogosultsága nem volt. Ezáltal a kölcsönszerződés az írásbeliség követelményének nem felelt meg, mivel az az alperesi jogelőd részéről nem került aláírásra.

Másodlagos fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy a szükséges bizonyítási eljárás a kölcsönszerződés kapcsán nem került lefolytatásra, a bíróság elmulasztotta a Pp. 3. § (3) bekezdésének harmadik mondatában előírt tájékoztatási kötelezettségét, ezért a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján indokolt az ítélet hatályon kívül helyezése. A kioktatás hiánya miatt a tényállás feltárása nem történt meg kellő mélységben.

Harmadlagosan kérte az eljárás felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-483/16., illetve C-51/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felek között a kölcsönszerződés létrejött, a szükséges feltételekben a felek írásban megállapodtak. A felperes a szerződés aláírásával elismerte, hogy az ahhoz kapcsolódó okiratokat átvette, azokat megismerte. Tájékoztatása az átlagos fogyasztó számára érthető, a szavak általános jelentésének megfelelően felfogható. A szerződés megfelelt az írásbeliség követelményének is, e körben ismételten hivatkozott a Hpt. 2. melléklet 1. fejezet 12.b) pontjában foglaltakra, továbbá arra, hogy a kereskedő eljárását jóváhagyta, melynek lehetősége az Ászf-ben is rögzítésre került. Mindez kizárja a felperes jogalap nélküli gazdagodásra alapított igényét. Megítélése szerint nem állnak fenn az ítélet hatályon kívül helyezésének törvényi feltételei, az elsőfokú bíróság eljárási szabályt nem segezt, a tényállást megfelelően állapította meg és abból helyes következtetést vont le. A felperes nem jelölte meg azt a bizonyítási indítványát, amelyet az elsőfokú bíróság okszerűtlenül mellőzött, illetve amely alapján szükséges a bizonyítási eljárás megismétlése. A jelen perben szerint nincs helye a tárgyalás felfüggesztésének.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla előrebocsátja, hogy a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdése alapján nem látott lehetőséget az ítélet hatályon kívül helyezésére, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt nem segezt: a 9. számú jegyzőkönyvben tájékoztatta a felperest a bizonyítandó tényekről és a bizonyítás elmulasztásának következményeiről, a felperes ennek ellenére azonban további bizonyítékait nem jelölte meg. Az elsőfokú eljárás adatai alapján a releváns tényállás megállapítható volt, az nem szorult kiegészítésre.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság elutasító döntésével és annak indokaival egyetért. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy olyan személy kötötte-e meg a kölcsönszerződést, aki arra jogosultsággal rendelkezett. 2006. március 2. napján a **gazdasági társaság 1** mint megbízó és a **gazdasági társaság** mint megbízott között együttműködési megállapodás jött létre, melynek II.2.c) pontja szerint a felek megállapodnak abban, hogy a

megbízott a megbízó döntése, utasítása, valamint felhatalmazása alapján a bérletkonstrukciókra vonatkozó szerződések aláírására a megbízó helyett és nevében, valamint a szerződések átadására az ügyfelek részére köteles. A perben azonban nem áll rendelkezésre adat arra nézve, hogy a kölcsönt nyújtó **pénzügyi intézmény** 1. mikor és milyen tartalommal megkötött szerződéssel bízta meg a **gazdasági társaság**-t azzal, hogy a nevében kölcsönszerződést kössön és azt helyette aláírja. Ezért az ítélet tábla úgy tekintette, hogy a **gazdasági társaság** az alperesi jogelődötől e körben meghatalmazással nem rendelkezett.

A Hpt. 210. § (1) bekezdése alapján a felek a kölcsönszerződést kizárólag írásban köthették meg. A Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint az alakítás megsértésével kötött szerződés semmis. A Hpt. a szerződés megkötésére annak írásba foglalásán túl további megszorító előírást nem tartalmaz, így az írásbeliség mint alaki követelmény teljesüléséhez elegendő az egyszerű okirati forma, azaz nem érvényességi kellék a szerződés közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalása (BDT. 2001. 496.).

A Ptk. rendelkezései szerint a szerződés lényeges tartalmát az okiratnak rögzítenie kell. E körben a Legfelsőbb Bíróság - az ingatlanátruházási szerződés érvényességéről szóló, de más ügyekre is megfelelően alkalmazható - XXV. Polgári Elvi Döntés ad iránymutatást. E szerint az írásbeliség követelménye szempontjából a szerződés érvényes létrejöttéhez szükséges és egyben elegendő, ha a szerződésről készült okirat tartalmazza a felek személyének megjelölését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit és a felek, illetve - amennyiben a felek képviselőik útján kötnek szerződést [Ptk. 219. §] - képviselőik aláírását.

A perbeli kölcsönszerződés e követelményeket maradéktalanul kielégíti. Az elvi döntés értelmében a szerződés érvényességét nem érinti, ha nem ugyanaz az okirat tartalmazza valamennyi fél szerződési nyilatkozatát, hanem mindegyik szerződő fél külön okiratba foglalt nyilatkozata révén jön létre a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítása. A felperes 2006. szeptember 17. napján aláírta a gépjármű vásárlási kölcsönszerződést, meghatározva, hogy a gépjárművet 1.119.000 forint önerő mellett az alperesi jogelőd által nyújtott kölcsön segítségével 3.460.000 forintért kívánja megvásárolni az okiratban rögzített feltételek mellett. Az alperesi jogelőd 2006. szeptember 22. napján elfogadó nyilatkozatot intézett a **gazdasági társaság** felé - megszólítva a felperest is mint ügyfelet -, melyben tájékoztatást adott arról, hogy a felperes szerződési ajánlatát elfogadta, meghatározva a kölcsön összegét, futamidejét, a kamatlábat, a THM-et, a törlesztő részleteket és azok esedékességét. Az elfogadó nyilatkozat szerint amennyiben a partnere - a **gazdasági társaság** - rendelkezik a megfelelő meghatalmazással, az ott meghatározott szabályok betartása mellett a finanszírozási szerződést a nevében aláírhatja. Ezt követően az alperesi jogelőd 2006. szeptember 27-én 2.341.000 forintot átutalt a **gazdasági társaság** részére, a közlemény rovatba feltüntette felperes neve felperest és a szerződésazonosító számot. A gépjármű a felperes részére 2006. szeptember 28-án átadásra került. Mindezekre tekintettel helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felperes és az alperesi jogelőd vonatkozásában a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés létrejött.

Egyébként nem kizárt, hogy a pénzügyi intézmény az autókereskedő vállalkozással kötött megbízási szerződésben érvényesen létesítsen ügyleti képviseleti jogot arra vonatkozóan, hogy az autókereskedő a gépkocsi értékesítésekor az adásvételi szerződés megkötésével egy időben a vevővel a pénzügyi intézmény nevében kölcsönszerződés is kössön (2/20016. számú Polgári Elvi Döntés). A perbeli esetben a kölcsönszerződést aláíró **gazdasági társaság** erre vonatkozó, a perben is igazolt meghatalmazás hiányában álképviselőként járt el [Ptk. 221. § (1) bekezdés]. A Ptk. nem ír elő kötelező alakot a szerződés jóváhagyásához, az történhet a Ptk. 216. § (1) bekezdése értelmében szóban, írásban vagy ráutaló magatartással is. Az alperesi jogelőd a kölcsönszerződést írásban megerősítette, majd az abban foglalt forint összeget a felperes érdekében a **gazdasági társaság** részére átutalta, ezáltal azt ráutaló magatartással is jóváhagyta. Mindezekre tekintettel nem volt az

alperes terhére értékelhető, hogy a **gazdasági társaság**. nem rendelkezett érvényes meghatalmazással a szerződés aláírására.

Nem helytálló a felperesnek az a hivatkozása sem, hogy a kölcsönszerződés szükséges elemei nem kerültek írásban rögzítésre. E körben az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott az egyedi és az általános szerződési feltételek rendelkezéseire, a felhozott érveket az ítéletábra megismételni nem kívánja. Az okiratoknak megfelelően maradéktalanul teljesítette a szerződésben írt kötelezettségét mind az alperesi jogelőd, mind a felperes; a szerződés a felperes teljesítésével megszűnt, az alperesi jogelőd javára a gépjármű forgalmi engedélyébe bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalom a 2016. október 26-ai alperesi kérelemre törlésre került. A kifejtettekre tekintettel megállapítható az is, hogy az alperes a felperes javára jogalap nélkül nem gazdagodott.

A felperes kérte az eljárás felfüggesztését a C-483/16. számú előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Nem vitás, hogy a felperes deviza alapú fogyasztói szerződést kötött, azonban ebben az eljárásban arra vár választ a bíróság, hogy a DH2 törvények egyes szabályai alkalmazhatók-e. A perben a felperes a jogalap nélküli gazdagodás iránti kereseti kérelmet terjesztett elő hivatkozással arra, hogy a felek között a szerződés nem jött létre. E körben a DH2 törvény 37. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók, így ezen okból nem volt indokolt az eljárás felfüggesztése.

A másodfokú bíróság nem talált indokot a tárgyalás felfüggesztésére az Európai Unió Bíróság előtt C-51/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig sem, tekintettel arra, hogy a per tárgyát nem képezte a fogyasztói szerződés részévé vált szerződési feltétel tisztességtelensége. Az Európai Unió Bíróságától a Fővárosi Ítéletábra ezen eljárásban arra a kérdésre vár választ, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelensége a fogyasztóvédelmi irányelvvel összhangban álló értelmezés kötelezettsége mellett még vitatható-e.

A Fővárosi Ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében annak ellenére, hogy a felperes részére az 5. számú végzésében illetékfeljegyzési jogot engedélyezett, úgy tekintette, mintha személyes költségmentességben részesült volna, ezért megállapította, hogy a le nem rótt 70.220 forint kereseti illeték az állam terhén marad. Az elsőfokú bíróság a kereseti illeték mértékét is tévesen számította ki, ugyanis az Itv. 39. § (1) bekezdése értelmében a polgári peres és nem peres eljárásban az illeték alapja - ha a törvény másként nem rendelkezik - az eljárás tárgyának az eljárás megindításakor fennálló értéke. A felperes keresetében a kölcsönszerződés létre nem jöttének megállapítását kérte és ennek következményeként az illeték alapja a kölcsönszerződés teljes összege, azaz 2.341.000 forint.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya és az alperes javára fizetendő perköltség vonatkozásában a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, míg a kereseti illeték viselése és mértéke vonatkozásában megváltoztatta, a felperest 140.500 forint összegű le nem rótt kereseti illeték megfizetésére kötelezte az állam javára a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alkalmazásával.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerint határozott meg. A felperes az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket is köteles megfizetni az állam javára a már felhívott IM rendelet alapján.

Budapest, 2018. február 20.

. Molnár Ágnes
előadó bíró
A kiadmány hitelül:

Dr. Németh László
a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó.
bíró